

4. Rune Lykkeberg: En katastrofe

Teksten er fra Politiken den 16. januar 2016.

Rune Lykkeberg (f. 1974), dansk journalist og redaktør.

Nu bliver vi dummere. Det kan godt være, du ikke selv mærker det, og mange er ligeglade, fordi det ikke gør en forskel for dem personligt. Men et samfund er mere end en samling af isolerede mennesker, og som et fællesskab af tanker bliver Danmark dummere, efter at Københavns Universitet har annonceret, at de ikke vil optage flere studerende på klassisk græsk i 2016. Det lyder ikke voldsomt, men det vil givetvis føre til nedlæggelse af studiet.

Vores tænkning kommer fra det antikke Grækenland: Filosofien har siden Platon, Sokrates og Aristoteles¹ været i stadig dialog med disse første tænkere. Og vi kan i dag ikke helt forstå vores egne tanker, hvis vi ikke har adgang til de oprindelige spørgsmål, som den er et svar på.

Studiet af det antikke Grækenlands sprog og samfund er således ikke kun historisk væsentligt som fundament for vores vestlige samfund. Det er også afgørende for vores forståelse af verden i dag, at vi ikke kender det sprog, som den store dialog blev indledt på, og de samfund, hvor der blev eksperimenteret med demokrati. Det er en katastrofe, at det fag på Københavns Universitet ser ud til at forsvinde. I øvrigt er katastrofe et græsk ord, som betegner et vendepunkt i en tragedie, demokrati et andet oldgræsk ord for folkestyre, og dialog er et tredje oldgræsk ord for samtale. Ikke kun vores tænkning kommer fra det antikke Grækenland. De første tragedier kommer derfra, ligesom den vestlige litteraturhistorie er en fortælling, der indledes med Homers² langdigte 'Odysseen' og 'Iliaden'.

Arven fra antikken er ikke kun noget, vi tænker over. Det er derimod noget, vi tænker med.

Det er klart, at klassisk græsk ligesom tibetologi, tyrkisk, polsk, Balkan-studier og eskimologi er små fag med relativt få studerende. Det er også klart, at det også for nogle af de fag kan være svært for de studerende at finde arbejde. Men kan man overlade landets videnskabspolitik til de svingende lyster og interesser hos en ungdomsgeneration? Og er det markedets efterspørgsel, som skal diktere, hvad vi skal vide, undersøge og forske i? Universiteternes opgave er ikke kun at servicere arbejdsmarkedet med kompetent arbejdskraft og unge mennesker med spændende selvrealisering. Det er også at forske i det, vi skal og vil vide noget om. Det tager lang tid at opbygge forskningsmiljøer og udvikle forskere, men det kan ødelægges på kort tid. Københavns Universitet er endda på klassisk græsk privilegeret med imponerende forskere, som vores regering kunne være stolte af.

Men hvis vi overlader det til en enkelt generations interesser at afgøre, hvad der skal forskes i, kommer vi til at tage friheden fra de næste generationer til at gå ind i de samtaler, som har foregået intenst over århundreder, og til at træde ind i de felter, som er blevet undersøgt omhyggeligt i lige så lang tid.

¹ *Platon, Sokrates og Aristoteles*: (427-347 f.v.t., 469-399 f.v.t. og 384-322 f.v.t.), de tre mest kendte filosoffer fra antikkens Grækenland.

² *Homer*: det græske digternavn, som helt fra antikken tillagdes de to store episke digte *Iliaden* og *Odysseen*, der står som de første i græsk og dermed i europæisk litteratur.

Vi skal selvfølgelig have en uddannelsespolitik, som sikrer, at vi uddanner unge mennesker til at realisere sig på arbejdsmarkedet og bidrager til fællesskabet. Og undgår, at for mange bliver økonomisk overflødige.

Men vi skal også have en videnskabspolitik, som afgør, hvad vi som fællesskab skal vide noget om. Den viden er ofte ikke direkte relevant for andre end ganske få mennesker, og noget af den kan ikke omsættes til noget, som kan sælges. Men det er afgørende for enhver nation, at vi som fællesskab har den viden, og det er væsentligt, at den er tilgængelig for dem, som vil vide mere.

Regeringen har et politisk ansvar for ødelæggelsen af videnskaberne, fordi den har pålagt universiteterne hårde besparelser. Men Københavns Universitet har også et ansvar for tabet af indsigt, fordi man der prioriterer deres egne ressourcer.

Det er latterligt, at vi har en videnskabsminister, som advarer mod konkurrencestaten og efterlyser dannelse, og vi har en kulturminister, som taler om, hvor utrolig vigtigt det er, at vi kender vores egen kultur og historie. Og der er en fælles besættelse af vores egne værdier og vores eget fundament. Og så lukker vi studiet af det samfund og de sprog, som er grunden for det hele.

Heldigvis har vi stadig forskningen i klassisk græsk ved Aarhus Universitet og på Syddansk Universitet. Igen kan vi konstatere, at provinsen tager det store ansvar for dannelse i Danmark.

Men se engang på København, hvor rig, dyr og smuk byen er blevet. Luksusbutikker, vidunderlig arkitektur og de lækreste restauranter. Og tænk så: Her er man for fattig til at undersøge de største spørgsmål, som de oprindeligt blev stillet.